

ARHIV DRUŽBOSLOVNIH PODATKOV

Analiziraj podatke! Deli raziskavo! Prispevaj k znanosti!

Priložnosti za podatkovne svetovalce

Irena Vipavc Brvar in Sonja Bezjak, UL FDV, Arhiv družboslovnih podatkov

Spletno srečanje Podatkovno svetovanje v Sloveniji, 17. junij 2022, 10:00-12:00

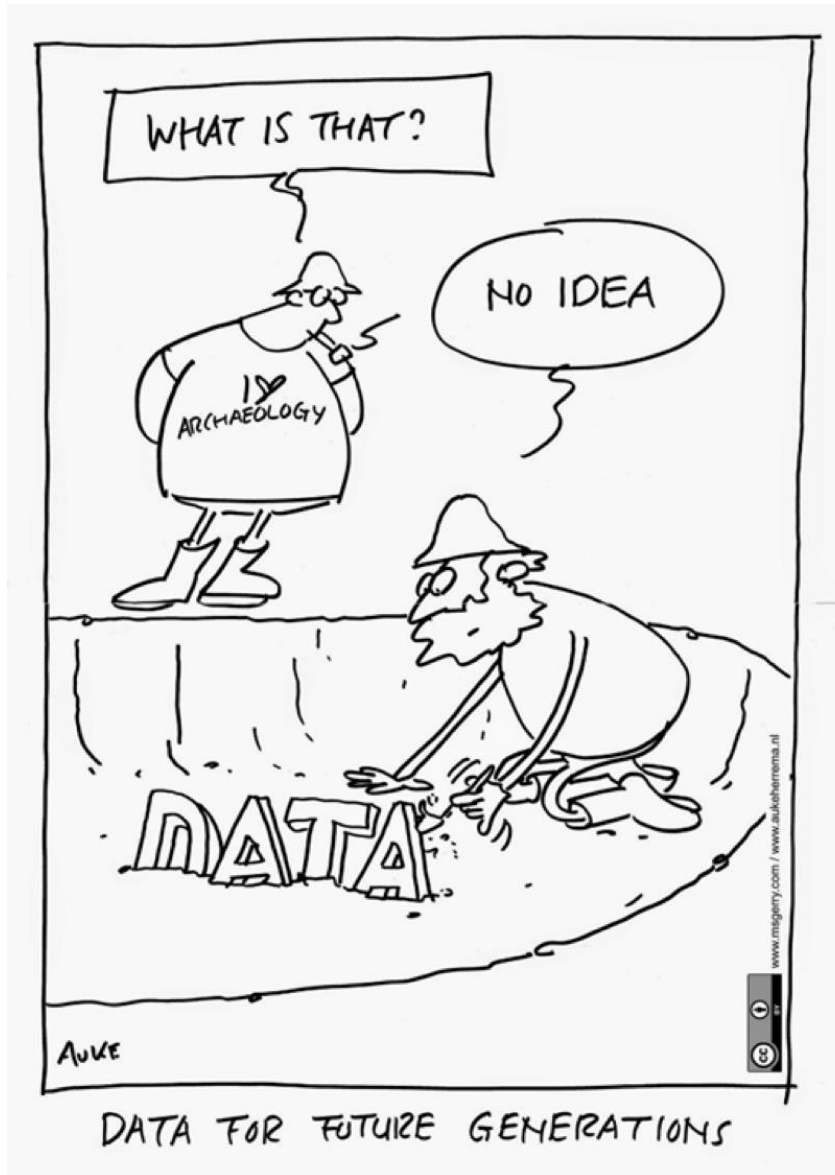

Image courtesy of <http://aukeherrema.nl> CC-BY

Pogled nazaj – delo s knjižničarji

Projekt **Odprti podatki** (2010-2012)

- Intervjuji s knjižničarji, Pogovori v okviru delavnic
- VZPOSTAVLJANJE NACIONALNEGA OKOLJA ODPRTEGA DOSTOPA DO PODATKOV IZ JAVNO FINANCIRANIH RAZISKAV Priporočila udeležencev delavnice Problemi in rešitve na področju podatkovnih storitev v Sloveniji, Fakulteta za družbene vede, 5. 12. 2012

Ugotovitve

Udeleženci delavnice glede stanja odprtih podatkov v Sloveniji podpirajo zgornja izhodišča in pozivajo k izpolnjevanju vseh obveznosti, ki iz njih sledijo. Pri tem ugotavljajo, da:

- Raziskovalci večinoma slabo poznajo prednosti in koristi odprtih podatkov, raven njihove seznanjenosti je odvisna od znanstvenega področja, na katerem delujejo. Zadržki raziskovalcev glede odprtega objavljanja podatkov raziskav se nanašajo v prvi vrsti na vprašanje varovanja intelektualne lastnine in varovanja osebnih podatkov, oviro pa predstavljata tudi odsotnost kulture deljenja podatkov in nestimulativen sistem vrednotenja znanstvenih dosežkov.

Zato priporočajo:

- Pomoč raziskovalcem pri pripravi načrtov ravnanja s podatki raziskave lahko v času prijave projekta nudijo ustrezno usposobljeni knjižničarji raziskovalnih organizacij. Skupaj z ustvarjalci podatkov lahko sodelujejo pri izvajanju priprave podatkov, nudijo pomoč in posredujejo pri storitvah shranjevanja, priprave metapodatkov in promocije ter svetovanja pri drugi rabi. V sodelovanju z Osrednjimi specializiranimi informacijskimi centri (OSIC) in na podlagi sprejema podatkov raziskav v pooblaščenih podatkovnih centrih knjižničarji poskrbijo za evidentiranje podatkovne objave v bibliografskem informacijskem sistemu.

Pogled nazaj – delo s knjižničarji

Knjižničarji kot podpora pri načrtovanju ravnanja z raziskovalnimi podatki, 26. 10. 2016, ADP

Na celodnevni delavnici smo knjižničarje seznanili z osnovnimi koraki življenjskega kroga podatkov ter tipičnimi vprašanji in odgovori, ki se pojavijo v posameznih korakih. **Delavnice se je udeležilo 27 knjižničarjev z različnih ustanov.**

Skupaj smo preverili, kakšne so možnosti prenosa znanja v njihovo okolje. **Nekaj možnosti sodelovanja:**

- promocija odprte znanosti, odprtega dostopa in odprtih podatkov,
- podpora pri pripravi načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki,
- podpora pri citiranju podatkov,
- podpora pri iskanju podatkov in
- podpora pri predaji podatkov v ADP.

Foto: Primož Hrvacki

S to novo vlogo lahko knjižničarji širijo svoje pristojnosti in delokrog ter v prihodnosti postajajo vse pomembnejši sodelavci tudi v raziskovalnem procesu. S tem se pridružujejo širšemu krogu deležnikov, v katerega sodijo npr. financerji, raziskovalne pisarne, računalniška podpora, vodstvo raziskovalnih organizacij, ki vsak na svoj način raziskovalcem lahko nudijo storitve za kakovostnejše raziskovanje.

<https://www.adp.fdv.uni-lj.si/blog/2016/11/04/knjiznicarji-kot-podpora-pri-nactrtovanju-ravnanja-z-raziskovalnimi-podatki/>
https://www.adp.fdv.uni-lj.si/adp_delavnica_okt2016/presentations.php

Vzpostavljeno sodelovanje

Univerza v Ljubljani, rektorat, dr. Mojca Kotar

- Promocija odprtih podatkov
- Napotitev raziskovalcev na ADP

ZRS Koper, Peter Čerče

- Podpora raziskovalcem pri NRRP na domači ustanovi in v mednarodnem projektu,
- sodelovanje pri širitvi dobrih praks doma in v tujini

Fakulteta za socialno delo, UL, Martina Kerec

- Podpora pri implementaciji politik odprtega dostopa pri reviji Socialno delo

Ekonomska fakulteta, UL, Matic Bradač

- Imenovan za podatkovnega svetovalca na ustanovi

Ana Slavec, Sebastian Dahle

ADP na področju podatkovnega svetovanja

Vir: <https://dmeg.essda.eu/>

- Pogost stik z raziskovalci v vseh fazah življenjskega kroga raziskovalnih podatkov
- Individualni in skupinski sestanki in predstavitve odgovornega ravnanja in načrtovanja
- Svetovanje pri pripravi NRRP
- Svetovanje pri specifičnih vprašanjih, npr. pri zaščiti osebnih podatkov ali pripravi informiranega soglasja k sodelovanju v raziskavi

Vloga podatkovnega svetovalca

- Podatkovni svetovalec pomaga pri koordinaciji in implementaciji navodil glede ravnanja z raziskovalnimi podatki
- Dobro pozna vlogo in pomen podatkovnih repozitorijev in je na voljo raziskovalcem za podporo pri tipičnih in pogostih vprašanjih
- Dobro pozna potrebe domače organizacije in njenih raziskovalk in raziskovalcev in lahko dobro komunicira z ADP
- Nudi podporo prilagojeno potrebam domače organizacije in njenih raziskovalk in raziskovalcev
- Je vezni člen med podatkovnimi storitvami in raziskovalci

Pogled v prihodnost – primer TU Delft

Podpora pri NRRP glede na področje

- Ozaveščanje in podpora pri NRRP pri projektih glede projektnih rezultatov, varnosti podatkov in objave.
- Podpora pri razvoju navodil za študente in raziskovalce (pilot)
- Podpora pri komunikaciji med pogodbenimi menedžerji, finančnim oddelkom in projektnim timom.
- Mesečne novice na fakulteti
- Članstvo v delovnih skupinah, kjer je mogoče vplivati na spremembo
- Podpora pri izoblikovanju področnih pravil

Dogodki in krepitev skupnosti

- Vključevanje raziskovalcev
- Posredovanje info paketa o NRRP novim sodelavcem
- Članstvo in so-predsedstvo v RDA
- Pisanje bloga
- Predavatelj na doktorskih tečajih
- Predavatelj na različnih dogodkih
- (So)organizacija različnih dogodkov
- Članstvo v različnih komisijah...

Pogled v prihodnost – primer TU Delft

Raziskave in objave

- Statistična analiza objav v odprtem dostopu na fakulteti
- Vzpostavljen delovni proces rokovanja z NRRP v instituciji in sprotna podpora
- Objava znanstvenega članka

Lastno usposabljanje

- Udeležba na seminarjih

Hvala za pozornost

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za družbene vede
Arhiv družboslovnih podatkov
Kardeljeva ploščad 5
1000 Ljubljana

 www.adp.fdv.uni-lj.si

 arhiv.podatkov@fdv.uni-lj.si

 [Arhiv.Druzboslovnih.Podatkov](https://www.facebook.com/Arhiv.Druzboslovnih.Podatkov)

 [@ArhivPodatkov](https://twitter.com/ArhivPodatkov)